

## **MÄNTSÄLÄN KUNNAN HANKINTOJEN STRATEGISET TAVOITTEET 2017- 2019**

Hyväksytty: Kh 12.6.2017 / 7 §



## Mäntsälän kunnan hankintojen strategiset tavoitteet 2017 -2019

### 1. Johdanto

#### 1.1 Muuttuvan toimintaympäristön merkitys kuntien hankinnoissa

Jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö pakottaa myös kuntia muuttamaan ja kehittämään kunnallisten palvelujen tuottamisen tapoja. Strategiatyöllä pyritään osaltaan vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten asettamiin haasteisiin.

Julkisten hankintojen toteuttaminen edellyttää entistä laaja-alaisempaa asiantuntemusta paitsi hankintojen suunnittelun ja sisältömäärittelyn toteuttamisen näkökulmasta. Myös kaupallisen, kilpailutus- ja sopimusosaamisen merkitys korostuu. Lisääntyviä vaatimuksia aiheuttavat niin kansallisen kuin kansainvälisenkin sääntelyn sekä kansalaisten arvomaailmassa tapahtuvat muutokset. Kilpailullisten tavoitteiden lisäksi hankinnoissa painottuvat yhä enemmän vastuullisuuteen ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen liittyvät tavoitteet.

#### 1.2 Mäntsälän kunnan hankintastrategian viitekehys

Hankintastrategia ohjaa kunnan hankintatoimintaa. Hankintatoiminnalla tarkoitetaan tässä strategiassa Mäntsälän kunnan kaikkia hankintojen, ostojen ja tilaamisen suunnitteluun, kilpailuttamiseen sekä toteuttamiseen liittyviä toimintoja, mukaan lukien hankintasopimukset ja niiden hallinta.

Kunnan hankintastrategia 2017 on jatkoa aikaisemmalle hankintastrategiatyölle. Vuoden 2013 hankintastrategiatyön yhteydessä esiin nostetut hankinnan strategiset kehittämistavoitteet ja haasteet ovat olleet:

- Hankintojen suunnitelmallisuus
- Hankintojen dokumentointi
- Hankintaohjeistus
- Sopimusten hallinta ja valvonta
- Hankintojen organisointi ja yhteistyö muiden hankintayksiköiden kanssa
- Hankintojen resursointi
- Hankintajärjestelmän käyttöönotto
- Pienhankinnat

Tässä hankintastrategiassa määritellään Mäntsälän kunnan hankintatoiminnan kehittämissuunta, organisointi ja hankintojen luokittelun periaatteet vuosille 2017 - 2019. Hankintaluokittelun, hankintojen seurannan sekä niitä koskevan analyysityön avulla tavoitellaan oikeaan ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa hankintojen johtamista (ns. tietojohdamista).

Hankintastrategia on valmisteltu Mäntsälän kuntastrategian Mäntsälä Visio 2025:een pohjautuen. Hankinta- ja Mäntsälä-strategia muodostavat yhdessä kiinteän kokonaisuuden.

## **2. Hankintatoiminnan organisointi Mäntsälän kunnassa**

Mäntsälän kunnassa hankintatoimintaa toteutetaan hajautetusti toimialoilla. Hankintoihin liittyviä prosesseja ja toimintatapoja johdetaan ja tuetaan keskitetyllä hankintaohjauksella. Hankintaohjauksesta ja hankintatoiminnan linjauksista vastaa ns. hankintaryhmä. Konsernipalvelut toimii hankintaryhmän puheenjohtajana ja vastaa sen työskentelystä tässä hankintastrategiassa ja hankintaohjeessa määritellyllä tavalla. Hankintaryhmään kuuluu konsernipalveluiden hankintayksikkö ja toimialojen erikseen nimetyt henkilöt sekä toimialojen hankintavastaavat.

Hankintavastaavien tehtävänä on jakaa toimialoilleen hankintaryhmässä jaettua hankintatietoutta sekä toimintatapoja. Hankintavastaavat opastavat myös sähköisen kilpailutusjärjestelmän ja sähköisen sopimusjärjestelmän käyttäjiä.

Konsernipalveluiden hankintayksikkö toimii hankinta-asioiden asiantuntijana kilpailutuksissa ja muissa hankintatoimeen liittyvissä asioissa. Hankintayksikön pääasialliset tehtäväkokonaisuudet ovat hankintatoimen asiantuntija-, koordinointi-, suunnittelu-, ohjaus- ja seurantatehtävät. Hankintayksikön ja toimialojen yhteistyössä toteutettavassa hankinnassa kilpailutuskohtainen työryhmä ja sen jäsenet sovitaan aina hankinta-/kilpailutuskohtaisesti.

Jokainen hankintoja toteuttava taho tai henkilö on omalta osaltaan viimekätisessä vastuussa siitä, että hankinnoissa noudatetaan kunnan hankintaohjetta sekä kunnan hankintaryhmän antamaa muuta hankintaohjeistusta.

### **2.1 Hankintojen ennakointi**

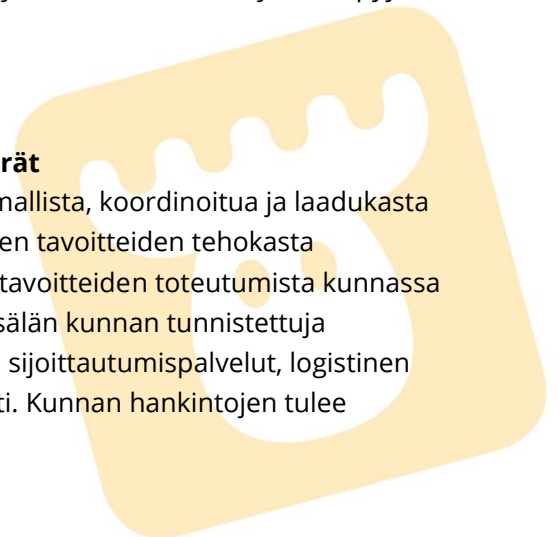
Toimialat laativat vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä hankintasuunnitelman koskien seuraavaa kalenterivuotta. Hankintasuunnitelmaan on kirjattava EU-kynnysarvon ylittävät ja kansallisen kynnysarvon ylittävät tiedossa olevat hankinnat. Hankintasuunnitelmassa ilmoitetaan jokaisesta hankinnasta hankinnan kohde, hankinnan vastuuhenkilö, hankinnan aikataulu sekä hankinnan arvioitu arvo.

Hankintasuunnitelma toimitetaan vuosittain konsernipalveluiden hankintayksikköön sähköpostilla. Toimialat myös esittelevät hankintaryhmässä merkittävät tulossa olevat hankintansa. Hankintaryhmä voi suosittaa noudattamaan tiettyä hankintamenettelyä sekä pyytää tekemään muutoksia hankinnan määrittelyihin.

## **3. Strategiset linjaukset hankinnoissa**

### **3.1 Hankintatoiminnalle asetettavat tavoitteet ja päämäärät**

Mäntsälän kunnan hankintastrategialla tavoitellaan suunnitelmallista, koordinoitua ja laadukasta hankintatoimintaa, jolla tuetaan kunnan strategiaan perustuvien tavoitteiden tehokasta toteutumista. Hankintastrategia tukee osaltaan myös muiden tavoitteiden toteutumista kunnassa (esim. henkilöstö- ja riskienhallinta-asiat) sekä vahvistaa Mäntsälän kunnan tunnistettuja vahvuuksia (energiatehokkuus, työllistyminen, elinvoimaisuus, sijoittautumispalvelut, logistinen sijainti, laadukkaat sosiaalipalvelut) Mäntsälä-mallin mukaisesti. Kunnan hankintojen tulee



perustua markkinoiden ja teknologian hyödyntämiseen sekä innovatiivisiin ratkaisuihin. Tavoitteena on hankintatoiminnan jatkuva laadun parantaminen ja toiminnan tehostaminen.

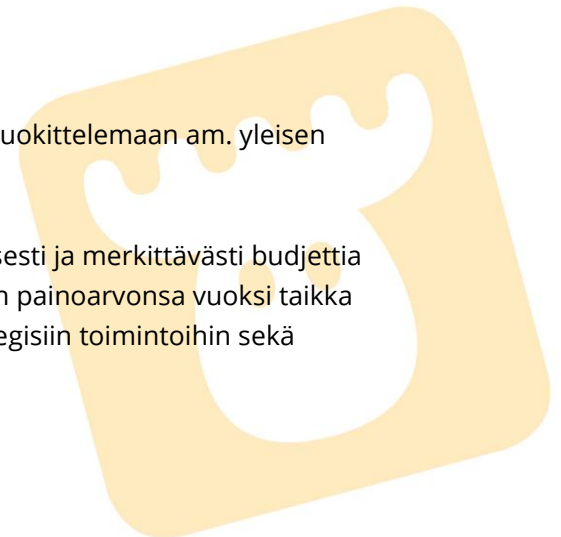
Laadukkaalle hankintatoiminnalle sekä hankintojen kehittämistyölle asetettavat tavoitteet:

Hankintatoiminnan ohjaus ja tiedonkulkua	<ul style="list-style-type: none"><li>• Vahvistetaan hankintatoiminnan ohjausta ja tiedonkulkua hankintaryhmätyöskentelyllä</li><li>• Panostetaan aktiiviseen ja ennakoivaan hankintaohjaukseen</li><li>• Parannetaan tiedonkulkua eri hankintatoimijoiden välillä</li><li>• Määritellään keskeisten hankintatoimijoiden roolit</li></ul>
Hankintojen suunnitelmallisuus	<ul style="list-style-type: none"><li>• Otetaan käyttöön kunnan hankintasuunnitelma</li><li>• Hyödynnetään digitaalisuutta työkäytännöissä</li><li>• Panostetaan kilpailutuksen suunnitteluun, jolla varmistetaan hankinnalle tarkoituksenmukaiset tavoitteet</li></ul>
Kestävä kehitys, innovatiivisuus ja kehittyvät palvelumuodot	<ul style="list-style-type: none"><li>• Huomioidaan ja arvioidaan ympäristönäkökulma ja energiatehokkuus hankinnoissa</li><li>• Lisätään kestävän kehityksen kriteerien käyttöä ohjeistuksen ja koulutuksen avulla</li><li>• Arvioidaan hankintojen sosiaalisia vaikutuksia ja tuetaan esim. työllistämistä</li></ul>
Puitesopimusten käyttö	<ul style="list-style-type: none"><li>• Valvotaan ja lisätään puitesopimusten käyttöä</li><li>• Kiinnitetään huomiota ostokuriin ja ohioistamiseen ja noudatetaan voimassa olevia sopimuksia</li></ul>
Sopimusasiat	<ul style="list-style-type: none"><li>• Lisätään sopimus- ja reklamaatioosaamista edelleen koulutuksen avulla</li><li>• Luodaan toimivat käytännöt sopimushallintaan ja sopimusaikaiseen seurantaan</li></ul>

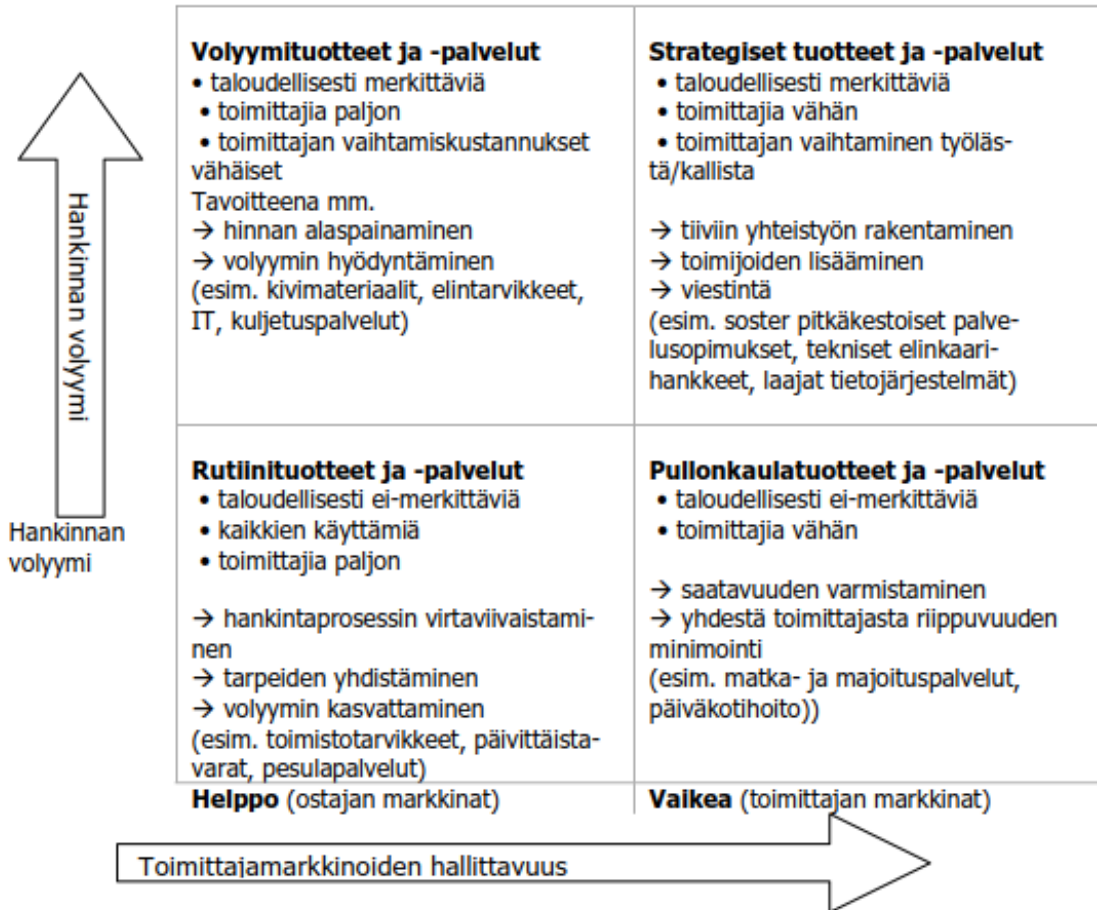
### 3.2 Hankintojen strateginen luokittelu

Hankintojen strategisen johtamisen avuksi hankinnat tullaan luokittelemaan am. yleisen nelikenttämallin mukaisesti.

Strategisesti merkittävillä hankinnoilla tarkoitetaan pitkäaikaisesti ja merkittävästi budjettia sitovia hankintoja, jotka toteuttamismuotonsa tai taloudellisen painoarvonsa vuoksi taikka muulla tavoin vaikuttavat huomattavasti kunnan muihin strategisiin toimintoihin sekä toimintavaihtoehtoihin.



Hankintojen luokittelu nelikenttämallin mukaisesti:



#### 4. Hankintastrategian toimeenpano ja seuranta

Hankintaryhmä seuraa ja kehittää yhteistyössä toimialojen kanssa hankintojen toteutusta ja raportoi edelleen johtoryhmälle sekä kunnanhallitukselle hankintojen ja niihin liittyvien strategisten tavoitteiden toteutumisesta. Hankintastrategiassa asetettujen tavoitteiden toteuttamista tukee liitteenä 1 oleva Mäntsälän kunnan hankintaohje. Lisäksi tullaan laatimaan erillinen sopimusohje.

Hankintaryhmä kehittää hankintoihin liittyviä prosesseja muun muassa määrittelemällä painopistealueita, toimintamalleja sekä kilpailutuksen toteutukseen liittyviä linjauksia eri hankintatyypeille.

Kunnalle merkittävässä tai muuten tärkeissä hankinnoissa kilpailutusta ja sen keskeistä sisältöä sekä päätavoitteita (esim. hankintamenettely, vertailuperusteet, palveluhankinnan tuottama arvo, kokonaiskustannus palvelun elinkaaren ajalta ja vaikuttavuus) esitellään kunnanhallitukselle sekä lautakunnille hankinnan valmisteluvaiheessa, ennen kilpailutuksen toteutusta. Strategian päivitystarkastus tehdään vähintään valtuustokausittain.